

έτος 15ο
αρ. τεύχους 66
διμηνή έκδοση
διανέμεται δωρεάν
ISSN: 1109-2653
ISSN (Online): 2241-4037

Ιανουάριος-Φεβρουάριος 2014

ΚΩΔΙΚΟΣ : 6325

— 28ης Οκτωβρίου 3, 196 00 - Μάνδρα Αττικής —
www.dimofon.gr

ΔΗΜΟΦΩΝ

Εικόνα από τον αρχαιολογικό
χώρο Ελευσίνας
Αρχείο Σύλλογος Φίλων Ελευσίνας

Κοινωνία από τον Γεράσιμο - Memoryland, σελ. 2

Παρουσίαση Συλλόγου Φίλων Ελευσίνας, σελ. 3

Πολιτισμός και Αρχαιολογία, σελ. 4

Παιδική Λογοτεχνία από την Ελένη Α. Ηλιά, σελ. 5-7

Κοινωνία και άλλα από τον Σ.Γ.Λ., σελ. 7-8

ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ

Σύλλογος Ποιοτικής & Πολιτιστικής
Αναβάθμισης Δυτικής Αττικής
“Ο ΔΗΜΟΦΩΝ”

ΕΚΔΟΤΗΣ

Παναγιώτης Δημητρούλης
(Κιν.: 6977.781.753)

ΥΠΕΥΘΥΝΟΙ ΕΓΓΡΑΦΗΣ ΜΕΛΩΝ/ΣΥΝΔΡΟΜΩΝ

Κοροπούλης Βασίλης

Κοροβέση Ελένη

Παπαϊωάννου Παναγιώτης

ΥΠΕΥΘΥΝΟΙ ΙΣΤΟΣΕΛΙΔΑΣ

Λαινάς Παναγιώτης -

Μποχάρτζας Γεώργιος

ΥΠΕΥΘΥΝΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΧΕΣΕΩΝ

Κωνσταντίνα Πέππα

Τηλ./Fax: 210.55.58.291

ΠΡΟΕΚΤΥΠΩΣΗ - ΣΕΛΙΔΟΠΟΙΗΣΗ

Μήτσιος - Τσιάμη Κατερίνα
Πτυχ. Τεχνολόγος Γραφικών Τεχνών

Ταχυδρομική Διεύθυνση

28ης Οκτωβρίου 3, 196 00

Μάνδρα Αττικής

Τηλ.: 210.55.56.507

www.dimofon.gr

e-mail: info@dimofon.gr

ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ

Αριθ. Λογ/σμού

5170039501733

Επήσια Συνδρομή Μελών

Ιδιώτες: 10 Ευρώ

Οργανισμοί / Εταιρείες: 25 Ευρώ

Τα επώνυμα άρθρα εκφράζουν τις απόψεις εκείνων που τα υπογράφουν. Επιτρέπεται η τμηματική ή ολική αναδημοσίευση άρθρων, υπό την προϋπόθεση ότι θα αναγράφεται η πηγή τους. Η ύλη για το τεύχος “έκλεισε” στις 10/02/2014

Παρακαλούμε να στέλνετε το αντίγραφο της κατάθεσης στο fax του Συλλόγου ή ταχυδρομικώς για ενημέρωση. Ο “ΔΗΜΟΦΩΝ” ανταλάσσεται με όλα τα έντυπα πολιτιστικού περιεχομένου.

Το κυνήγι

Xαμός αυτό τον καιρό στην κατά τα άλλα μακριά από τα φώτα της δημοσιότητας Άρτα. Αφορμή; Ένας δάσκαλος σε ένα δημοτικό σχολείο που κατηγορείται ότι εβαζεί άλλους μαθητές να χτυπούν συμμαθητή τους. Ένα περιστατικό, που κάνει το γύρο των ΜΜΕ και κουβεντιάζεται ανά την Ελλάδα. Η μιντιακή προβολή του, καθώς και η συνολική καταδίκη της στάσης των συναδέλφων του δασκάλου που έσπευσαν να τον υπερασπιστούν, μου έφεραν στο νου μια εξαιρετική δανεζική ταινία.

Η ταινία κινείται γύρω από τον Lucas, έναν παιδαγώγο σε ένα νηπιαγωγείο που κατηγορείται από ένα κοριτσάκι, κόρη του καλύτερού του φίλου, το οποίο μπέρδεψε μια ανάλογη φωτογραφία που του είχε δείξει ο μεγαλύτερος αδερφός του με την πραγματικότητα, ότι της έδειξε τα γεννητικά του όργανα. Αμέσως ο Lucas καλείται από τους ανωτέρους του να δώσει εξηγήσεις και παρότι αρνείται κατηγορηματικά ότι θα έκανε κάτι τέτοιο και το κοριτσάκι στα όσα το ίδιο λέει δείχνει εμφανώς μπερδεμένο, η καταδίκη του από πλευράς της κοινότητας στην οποία ζει και η απομόνωσή του, είναι αμείλικτη. Σκαλί σκαλί η ζωή του καταστρέφεται, αποσυντίθεται, γίνεται τόσο ο ίδιος

όσο και δικοί του άνθρωποι στόχος βιαιοτήτων, εμφανίζονται κι άλλα παιδάκια που λένε ότι τα κακοποίησε στο υπόγειο του σπιτιού του (παρότι το σπίτι του δεν είχε ποτέ υπόγειο) και ο κατήφορος, δεν έχει τελειωμό.

Χαρακτήρισα την ταινία εξαιρετική γιατί ανατέμενε, μέσα από την ιστορία του Lucas, μια κοινωνία βαθιά ενοχική, με χίλια δυο δικά της συμπλέγματα, συμπλέγματα ανεπάρκειας απέναντι ιδίωσις στα νεότερα μέλη της, που εξαιτίας τους αντιδρά σπασμαδικά, τυφλά, στην παραμικρή υπόνοια ότι μπορεί να βλάφηται ένα παιδί. Μια κοινωνία μη υγιής, που προκειμένου να αναπληρώσει διάφορα καθαρά δικά της ελλείμματα δαιμονοποιεί, ρίχνει στην κοινωνική πυρά έναν άνθρωπο σαν για να ξορκίσει τις δικές της φοβίες, τις δικές της ενοχές, τις δικές της ανασφάλειες. Δεν θέλω να πω, με όλα αυτά, ότι ο δάσκαλος της Άρτας είναι αθώος - ό, τι κι αν μπορεί να σημαίνει αυτό. Απλώς, ότι τέτοια περιστατικά και η αντιμετώπισή τους από τα ΜΜΕ και τον κοινωνικό περίγυρο μπορεί κάποιες φορές να λένε πολλά περισσότερα για την ίδια την κοινωνία, παρά για τον κάθε συγκεκριμένο δάσκαλο.

Ένας νέος Σύλλογος γεννιέται!

Η Ελευσίνα υπήρξε μια από τις σπουδαιότερες πόλεις του αρχαίου κόσμου. Γνωστή τόσο για τα «Ελευσίνια μυστήρια» της, όσο και για την πνευματικότητα που έτρεφε στους κόλπους της, συγκινούσε πάντα τον περιηγητή, που αναγνώριζε σε εκείνη μια αύρα διαφορετική αλλά ταυτόχρονα σπουδαία.

Με τον αρχαιολογικό της χώρο να δεσπόζει ως ένα από τα πιο ισχυρά λατρευτικά κέντρα του αρχαίου κόσμου, έκανε αισθητή την παρουσία της ήδη από τη Μυκηναϊκή Εποχή, όταν τότε η Δήμητρα, θεά της φύσης και της γονιμότητας της γης επιχειρούσε να «μυήσει» τους πιστούς Ελευσίνιους με άκρα μυστικότητα στα σχετικά με την καρποφορία δρώμενα.

Η Ελευσίνα όπως μαρτυρεί και το όνομα της, προμηνύει την έλευση, τον ερχόμενο, την «αποκάλυψη». Πρόκειται για μια ανάταση που ο επισκέπτης σύγουρα βιώνει, όταν έρχεται στην πόλη αυτή που ιδρύθηκε το 2000 π.Χ στις πλαγιές του Ορειασίου πεδίου και συνεχίζει από την αρχαιότητα μέχρι σήμερα να πρωτοστατεί και να κάνει αισθητή την παρουσία της. Τότε, ανήκε στο σύμπλεγμα των πέντε πιο λερών πόλεων μαζί με την Αθήνα, την Ολυμπία, τους Δελφούς και τη Δήλο.

Τώρα η ιερότητα αυτή οφείλεται να συνεχιστεί να υφίσταται στη συνέδηση των κατοίκων της για να αναβιώσουν την πνευματικότητα της πόλης του Αισχύλου.

Οι «Φίλοι της Ελευσίνας», αποτελούν μια μη κερδοσκοπική εταιρία που δημιουργήθηκε με κύριο σκοπό την ανάδειξη του αρχαιολογικού χώρου και της ιστορίας που φέρει αυτός, στον σύγχρονο κόσμο.

Εμπνεόμενοι από την πολιτισμική σπουδαιότητα του αρχαιολογικού ιερού προσωθούμε την ποιότητα του εγχειρήματος ανάδειξης του αλλά και την επικοινωνία της σε εθνικό και διεθνές επίπεδο. Μέριμνα μας είναι να φέρουμε τον άνθρωπο κοντά στον αρχαιολογικό χώρο μέσα από δράσεις κοινωνικού και πολιτιστικού χαρακτήρα και να γνωρίσουμε σε όλους τη σπουδαιότητα της ύπαρχης του, εντός της πόλης. Η Ελευσίνα είναι για εμάς, η «πόλη των μυστηρίων & του φωτός» και με τον τρόπο αυτό επιθυμούμε την αποτύπωση της στο σύγχρονο γύνεθεν.

ΣΚΟΠΟΣ

- Σκοποί της εταιρείας είναι:
- α. Η ενεργής συμβολή στην προβολή της Ελευσίνας και ιδιαιτέρως του Αρχαιολογικού της χώρου, της ιστορίας της και της πολιτιστικής της κληρονομιάς.
  - β. Η οργάνωση Αρχείου με έντυπα και οπτιασθήποτε άλλης μορφής υλικού σχετικό με την Ελευσίνα.
  - γ. Η συνεργασία με άλλους φορείς, νομικά πρόσωπα, οργανισμούς, σωματεία, οργανώσεις γενικά αλλά και πολίτες, που έχουν παρεμφερείς σκοπούς και ανάληψη δραστηριοτήτων για την προώθηση και επιτυχία των κοινών σκοπών.
  - δ. Η διοργάνωση διαφόρων εκδηλώσεων προς ενίσχυση και γνωστοποίηση των σκοπών και των δράσεων της Εταιρείας.
  - ε. Η αύξηση και άλλων δραστηριοτήτων προς επίτευξη του βασικού σκοπού της εταιρείας.

ΠΟΡΟΙ – ΕΙΣΦΟΡΕΣ

Για την επίτευξη του εταιρικού σκοπού οι εταίροι συμφωνούν να εισφέρουν στην εταιρεία ετήσιες τακτικές και έκτακτες εισφορές, το ύψος των οποίων καθορίζεται με απόφαση της Γενικής Συνέλευσης. Εκτός των ως άνω εισφορών οι πάροι της εταιρείας προσέχονται από:

Δωρεές των εταίρων προς κάλυψη των υποχρεώσεων της εταιρείας και ειδικότερα τα έξοδα ίδρυσης, μετακίνησης, λειτουργικά κλπ

Συνδρομές των μελών της Εταιρείας Χορηγίες, δωρεές, κληροδοσίες ή κληροδοσίες φυσικών ή νομικών προσώπων, ευρωπαϊκές και εθνικές επιχορηγήσεις και χρηματοδότησης, δωρεές διεθνών οργανισμών, δημόσιων και ιδιωτικών επιχειρήσεων εσωτερικού και εξωτερικού που παρέχονται για τη στήριξη του σκοπού της. Έσσοδα προερχόμενα από τις δραστηριότητες της και τα μέσα για την επίτευξη των σκοπών της. Συμμετοχή σε ευρωπαϊκά, εθνικά ή διεθνή προγράμματα.

Κάθε εισδόμημα του οποίου η αποδοχή δεν αντικείται στους σκοπούς της εταιρείας και τις ισχύουσες νομικές διατάξεις.

Πάσης φύσεως χορηγοί της εταιρείας, κληροδότες ή δωρητές περιουσιακών στοιχείων σε αυτήν είναι απαραίτητο να έχουν ευαίσθητοποίηση στα κοινωνικά θέματα και να μην έχουν τιμωρηθεί από τα ελληνικά ή διεθνή δικαστήρια για οικονομικά αδικήματα σχετικά με την περιουσία και το νόμισμα, καθώς επίσης και με τη δικαιούση (ψευδορίκια, κλπ). Η εταιρεία είναι με κερδοσκοπικό νομικό πρόσωπο και η ευθύνη για τυχόν υποχρεώσεις της έναντι του Δημοσίου ή Τρίτων Βαρύνει όλους τους συμβαλλόμενους κατά το λόγο της εταιρικής μερίδας του καθενός. Τόσο κατά τη διάρκεια όσο και κατά τη διάλυση της εταιρείας δεν επιτρέπεται η διανομή κερδών στους εταίρους της. Τυχόν, πέραν των συνεισφορών των εταίρων, καθαρά κεφάλαια της εταιρείας ή περιουσιακά στοιχεία πάσης φύσεως διατίθενται κατά τη διάρκεια της επιτευγμάτων της της εταιρείας στον εταιρικό σκοπού. Η τυχή της περιουσίας της εταιρείας και η διάθεση της στην περίπτωση της διάλυσης του νομικού πρόσωπου θα ορισθεί με απόφαση της Γενικής Συνέλευσης της Εταιρείας, εντός του πλαισίου των σκοπών αυτής και προς πρώτηση αυτών.

ΜΕΛΗ

Για την επίτευξη των σκοπών της εταιρείας είναι δυνατή, με απόφαση της Γενικής Συνέλευσης, η εγναφή αως τακτικών μελών της εταιρείας φυσικών ή νομικών προσώπων, Οργανισμών Ινστιτούτων, Εταιριών από την Ελλάδα και το εξωτερικό. Η Γενική Συνέλευση επίσης ορίζει τα της οικονομικής συνδρομής των τακτικών μελών προς την Εταιρεία. Επίσης μετά από αιτιολογημένη απόφαση της Γενική Συνέλευσης μπορεί να ανακριθείνει ως επίτιμα μέλη της εταιρείας, φυσικά ή νομικά πρόσωπα από την Ελλάδα ή το εξωτερικό που μπορούν να προσφέρουν ή έχουν ήδη προσφέρει χρήσιμες υπηρεσίες και μπορούν να συμβάλλουν αποφασιστικά στην επίτευξη των σκοπών της εταιρείας.

Η εταιρεία μπορεί να αναπτύσσει συνεργασίες με μεμονωμένα φυσικά πρόσωπα, ή Φορείς από Ελλάδα ή εξωτερικό, τα οποία μπορούν να μετέχουν στην υλοποίηση των σκοπών και προγραμμάτων της, ως αρωγά μέλη.

e-mail: friends_of_elefsina@yahoo.com

τηλέφωνα:

6976113000 - 6941410731 - 6947150319

www.friendsoflefsina.org

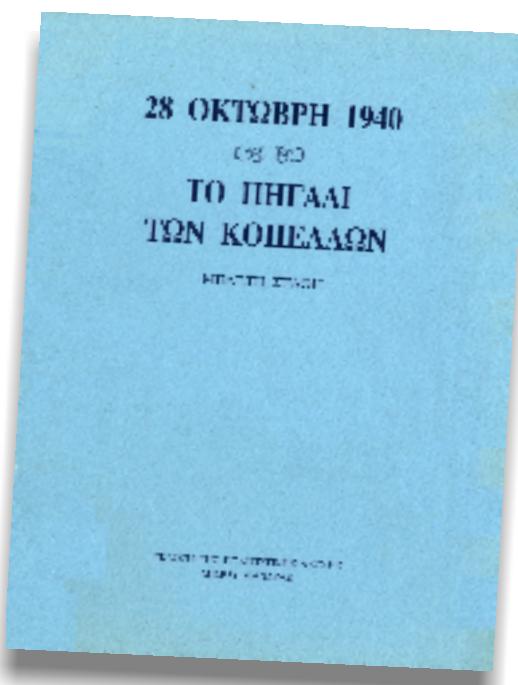
Αναπαλαιώνεται υπό την επίβλεψη και την άδεια της Αρχαιολογικής Υπηρεσίας το “Πηγάδι των Κοριτσιών” στο Παλαιοχώρι

ηγάδι που αποτελεί μνημείο Ελληνικότητας και Μνήμης της ιστορικής αρβανίτικης παράδοσης “ξυπνά” μνήμες από την εποχή της Τουρκοκρατίας καθώς αναπαλαιώνεται. Στο σημείο όπου θα πραγματοποιηθούν οι εργασίες, βρέθηκε ο Δήμαρχος Μάνδρας-Ειδυλλίας κ. Γεώργιος Δρίκος, ο οποίος μεταξύ άλλων αναφέρθηκε στο πρωικό παρελθόν και την ιστορία του μνημείου.

“Στην περιοχή του Παιαλοχωρίου (Κούντουρα), λίγο έξω από την Μάνδρα στα χρόνια της Τουρκοκρατίας οι Τούρκοι εφάρμισαν την τακτική του παιδομαζώματος, μάζευαν δηλαδή ελληνόπουλα με σκοπό να τα εξισλαμίσουν. Μια μέρα 5 νεαρές κοπελέες κοντά στην περιοχή της εκκλησίας που είχαν πάει να φέρουν νερό από το πηγάδι άκουσαν τις κραυγές των δικών τους που οι Τούρκοι έσφαζαν, άρχισαν να τρέχουν για να σωθούν ...σκέφτηκαν να μπουν στην εκκλησία ο μάταια θύμως...όταν διαπίστωσαν πως οι Τούρκοι τις πλησίαζαν αποφάσισαν να πέσουν μέσα στο πηγάδι και για να μην τις αγγίξουν οι άπιστοι και να μην απαρνηθούν τον Χριστιανισμό....βάζοντας πρώτα τις μικρότερες και μετά τις μεγαλύτερες πιασμένες χέρι χέρι έπεισαν μέσα στο πηγάδι....το πηγάδι ονομάστηκε το πηγάδι των κοπελιών ή στα αρβανίτικα Πουσι -Κοπιλεβέτ .....στην δεκαετία του' 80 έγινε ανασκαφή ...έβγαλαν τα οστά των ηρωικών αυτών κοριτσιών μαζί και με σκεύη της εποχής που χρησίμευαν για το νερό”.

Μαζί του, βρέθηκαν ο πρόεδρος του Δημοτικού Συμβουλίου κ. Γέωργιος Δρίκος και ο Αντιδήμαρχος κ. Παναγιώτης Κολοβέντζος, οι οποίοι τόνισαν πως είναι σημαντικό ο παλιού να θυμούνται την ιστορία αυτού του ευλογημένου τόπου και οι νέοι να μαθαίνουν από το παρελθόν, γιατί όλοι είμαστε απόγονοι πρώων.

- <http://www.mandras-eidyllias.gr/grafeio-typou/deltia-typou>
Επιμέλεια ύλης: Οικογένεια I. Καλομενίδη

*Εξώφυλλο βιβλίου θεατρικού έργου σχετικά με το
“πηγάδι των κοπελλών”.*

*Βιβλίο που είχε γράψει ο αείμνηστος
πρώην Δήμαρχος Μάνδρας, Μελέτης Στάθης.*

Η επικαιρότητα της αφηγηματογραφίας του **ΗΛΙΑ ΒΕΝΕΖΗ**

Tο μεγαλύτερο μέρος των μυθιστορημάτων και των διηγημάτων του Ηλία Βενέζη συνιστά μαρτυρία των ιστορικών γεγονότων της εποχής του. Ο συγγραφέας επιδιώκοντας να γράψει για τα περιστατικά που τον συγκλόνισαν παρά τις πολλαπλάσιες δυσκολίες που ενυπάρχουν σε απόπειρες λογοτεχνικής απόδοσης άμεσων εμπειριών, καλύπτει μάλλον πρώτιστα μια εσωτερική του ανάγκη.

Αναφέρεται κυρίως στις περιπτώσεις του μικρασιατικού ελληνισμού από τον οποίο προέρχεται. Στο διωγμό του 1914, στην καταστροφή του '22, στην προσφυγιά, όπως ο ίδιος τα βίωσε. Στα αυτοβιογραφικά στοιχεία του έργου του περιλαμβάνονται επίσης περιβάλλοντα, ήθη και τρόποι ζωής που έχουν οριστικά εκλείψει. Συγκεκριμένα, καθώς οι ήρωες του Βενέζη ζουν σε υπαίθριους χώρους, στη συντριπτική πλειοψηφία τους απασχολούνται στους πρωτογενείς τομείς παραγωγής. Στο έργο του ενυπάρχουν συνεπτικά πολλές δραστηριότητες και ιδιότητες που έχουν ριζικά διαφοροποιηθεί ή εκλείψει στη σύγχρονη εποχή: αγρότες, βοσκοί, γουναράδες, λοτόμοι, ψαράδες, παραδοσιακοί κτίστες, φαροφύλακες, κοντραπατζήδες, ραβδοσκόποι... Ο πετροπόλεμος, η μονομαχία, η πάλη ανάμεσα στις αρσενικές καμπύλες για τη διεκδίκηση του θηλυκού, που προσφέρεται ως ψυχαγωγικό θέαμα, συμπληρώνουν την εικόνα ενός κόσμου που έχει παρέλθει.

Ωστόσο, η λογοτεχνική δημιουργία του Βενέζη, είτε αναφέρεται σε πολεμικές είτε σε ειρηνικές περιόδους, αφορά προσωπικά τους σημερινούς αναγνώστες, τους προκαλεί έντονη συγκινησιακή φόρτιση. Στη σχετική βιβλιογραφία επισημαίνεται αναλυτικότερα ότι το έργο του «θέλεις» και «συναρπάζει»², «πεθεῖ»³ και «προβληματίζει»⁴, προσφέρει στον αναγνώστη ηδονή⁵, τον καθοδηγεί και συμβάλλει στην ευτυχία του⁶. Αρκετοί από τους μελετητές του Βενέζη που έχουν επιχειρήσει να ερμηνεύσουν τα παραπάνω χαρακτηριστικά, συγκλίνουν στην άποψη ότι στο έργο του το επίκαιρο ανάγεται σε διαχρονικό, το εθνικό ιστορικό γεγονός προσλαμβάνει διαστάσεις οικουμενικές, παγκανθρώπινες⁷.

Εδώ επιχειρούμε να αναζητήσουμε τις αφηγηματικές επιλογές του Βενέζη που ευθύνονται για την επικαιρότητα της αφηγηματογραφίας του τόσες δεκαετίες μετά. Επισημαίνουμε καταρχάς την τεράστια έμφαση με την οποία ο συγγραφέας αναφέρεται στον εωτερικό κόσμο, στα συναισθήματα και τους προβληματισμούς των ηρώων του. Η έμφαση αυτή, όπως θα δούμε παρακάτω, επιτυγχάνεται με τη χρησιμοποίηση πλήθους τεχνικών που προκαλούν την εντατική αντιληπτική δραστηριοποίηση του αναγνώστη. Κατά συνέπεια, ο τελευταίος βιώνει προσωπικά συναισθηματικές καταστάσεις που προκαλεί κυρίως ο κίνδυνος του θανάτου. Ο θάνατος, πραγματικότητα συνυφασμένη με την ανθρώπινη ύπαρξη οποιασδήποτε εποχής σε παγκόσμια κλίμακα, συνιστά το

κυρίαρχο γεγονός στο έργο του συγγραφέα. Σύμφωνα με τον Καραντώνη, το έργο αυτό παρουσιάζει το σύμπτελεγμα της ατομικής αντίστασης με την αιωνιότητα της φθορώς.⁸ Ο Π. Χάρος διακρίνει εδώ τον αιώνιο θρήνο που σφραγίζει την ανθρώπινη ζωή⁹ και ο Γ. Χατζίνης το δράμα της ψυχικής προσαρμογής με το μυστήριο του εξωτερικού κόσμου.¹⁰ Όσο για τον Α. Σαχίνη, επισημαίνει τον πόνο που προκαλεί η ματαιότητα του ανθρώπινου αγώνα¹¹, η αναποτελεσματικότητα του οποίου τονίζει ιδιαίτερα τη γενναιότητα εκείνων που τον διεξάγουν¹².

Ας παρακολουθήσουμε στο σημείο αυτό το θεματικό μοτίβο του θανάτου ενδεικτικά στα τρία παρακάτω κείμενα. Στη «Γαλήνη» παρακολουθούμε τη βίαιη θανάτωση της νεαρής Άννας, που συμβαίνει όταν η κοπέλα ίστερα από μακρά περίοδο αναμονής, απολαμβάνει την ευτυχία δίπλα στον αγαπημένο της. Στα τραγικά γεγονότα του βιβλίου συγκαταλέγεται επίσης ο πνιγμός της Ελένης, συζύγου του Γλάρου, στην προσπάθειά της να διαφυλάξει έναν αρχαίο κούρο, που στην πώληση του ή οικογένεια έχει στηρίξει όλες της τις ελπίδες για οικονομική ανόρθωση. Ωστόσο, κατά τη βιβλιογραφία το έργο συνιστά «αντίσταση στο θάνατο»,¹³ «ύμνο» στη βιολογική αντοχή του ανθρώπινου κυττάρου, αφού και όταν το άτομο χαθεί, η ομάδα θα συνεχίσει να αγωνίζεται, ξεπερνώντας το φράγμα του θανάτου.¹⁴ Στον επίλογο η αφήγηση επικεντρώνεται στο μικρότερο παιδί του Γλάρου με το συμβολικό όνομα Αυγή (σ. 234-237). Στο διήγημα «Ο Μανόλης Λέκας» της συλλογής Άνεμοι, όπου κυριαρχεί το ψυχολογικό και δραματικό στοιχείο,¹⁵ η πραγματικότητα επιφυλάσσει στους ήρωες ό, τι ακριβώς θεωρούσαν ως τη μεγαλύτερη καταστροφή και προσπαθούσαν με κάθε τρόπο να αποφύγουν. Σκοτώνεται ο μικρότερος γιας της οικογένειας, που οι γονείς του επεδίωκαν συστηματικά να προφυλάξουν, ενώ ο διανοητικά ανάπτηρος μεγαλύτερος αδερφός του, που οι δικοί του ενδομύχως εύχονταν το θάνατό του, παραμένει στη ζωή (σ.37). Στο διήγημα «Οι Γλάροι» από το βιβλίο με τίτλο Αιγαίο, ο ήρωας, φαροφύλακας σε ένα ερημονήσι, που έχει απομείνει μόνος μετά το θάνατο και των δύο παιδιών του στον πόλεμο, βρίσκεται παρηγοριά στη συντροφιά δυο γλάρων. Αν και η εξημέρωση των πουλιών, τα οποία ο γέροντας αποκαλεί με τα ονόματα των παιδιών του, συνιστά έναν τρόπο αντίστασης του στο θάνατο, στη συνέχεια του επιφυλάσσει έναν επιπλέον πόνο. Όταν νεαροί εκδρομείς σκοτώνουν τους γλάρους τους, η απόγνωση και η μοναξία του ήρωα φαντάζουν πια ανυπέρβλητες (σ. 52).

Επιστάζουμε σε ορισμένες από τις πάμπολες στα έργα του Βενέζη συναισθηματικές αντιδράσεις που προκαλούν στους ήρωες ο θάνατος ως ενδεχόμενο ή ως τετελεσμένο γεγονός για τους ίδιους και τους οικείους τους αντίτοιχα, προκειμένου να φανερώθει η έκταση και η ποικιλία με τα οποία αποδίδονται από το συγγραφέα. Στο «Νούμερο 31328» αιτία της σκληρότητας που εμφανίζουν οι αιχμάλωτοι απέναντι στους συντρόφους τους, συνιστά η συνεχής ταλαιπωρία και ο κίνδυνος να εκτελεστούν. Ο νεαρός Ηλίας χάιρεται που οι Τούρκοι σκοτώνουν κάποιο συγκρατούμενό του, επειδή είχε βρεθεί σε αυτή τη θέση αντί για τον ίδιο (σ. 39). Άλλού εμφανίζεται να μην αισθάνεται συμπόνια για έναν αιχμάλωτο που τον είχε ευεργετήσει, όταν εκείνος πεθαίνει τελικά από τις κακουχίες (σ. 78-79). Ο Γιάννης στο ίδιο μυθιστόρημα αντέχει αγιθετα στις αγιέσιες

¹ Γ. Θεοτοκά (χ.χ.) Πνευματική Πορεία, Εστία, Αθήνα, σ. 288.

² Α. Σαχίνη, *Η πειραιώφυλα της Κατοχής, Ικαρος, Αθήνα, 1948* και Ε. Π. Παπανούτσου, «Ο Ραιψωδός της χαμένης πατρίδας», *Μνήμη του Ηλία Βενέζη, Τετράδια Ευθύνης 6, Αθήνα 1978*, σ. 9.

³ Α. Θανασιάδη, Η Πεζογραφία του Ήλια Βενέζη. Αναγνωρίσεις-Δοκίμια, εκδ. Alvin Redman, Αθήνα 1965, σ. 262 και Αιμ. Χουρμουζίου, Η διηγηματογραφία του Βενέζη, Τετράδια Ευθύνης 6, Αθήνα, 1978, σ. 85.

⁴ Τέλλου Άγρα, «Ένα μεταπολεμικό βιβλίο», ό. π., σ. 71.

⁶ Πέτρου χάροι, «Ηλίας Βενέζης», Νέα

⁷ Ας περιοριστούμε εδώ στα κείμενα

Ας Περιθώριο τουρμέ εδω στα κείμενα των Γιατρούς (ο.π.), Ιστορίου Κατακούζηνού, «Μικρό ψυχογράφημα για ένα μεγάλο φίλο», που περιλαμβάνει

¹⁴ Κατασκευή της πόλης, λίθινη γραμματική στην αρχαία γλώσσα, που περιέβαλλε την πόλη της Αργολίδας, η οποία ήταν η πρωτεύουσα της Ελλάδας, σ. 6, τις σελίδες 12, 47, 77 και 21, αντίστοιχα, στη μελέτη των Π. Χάρτη (όπ.ο. 23) και Γ. Αθανασάδη-Νόρδα, «Μνήμη Ηλία Βενέζη», επίστης από το αιρεψωμα της Νέας Εστίας, όπ. ο. 13 και στο βιβλίο του Α.. Καραντώνη, Φυσιογνωμίες, τ. B., εκδ. Παπαδήμα, Αθήνα, 1977, σ. 483.

⁸ Α. Καραντώνη, «Ηλίας Βενέζης», Αγγλοελληνική Επιθεώρηση, τ. Β', Δεκέμβριος 1946, σ. 318.

⁹ Π. Χάρη, «Ηλία Βενέζη: Γαλήνη, β' έκδοση», *Νέα Εστία*, τ.27, 1940, σ. 713.

¹¹ Α. Σαχίνη, Πεζογράφοι του καιρού μας, εκδ. Ινστιτούτο του Βιβλίου.

¹² Α. Σαχίνη, Η πεζογραφία της Καραντώνη, Φυσιογνωμίες, ό.π., σ. 481 - Α. Σαχίνη, Η πεζογραφία της

¹⁸ Καρπούζης, συντομεύσεις, σ.π., σ. 487. Α. Σαχίδη, Η περιοχή της Κατοχής, σ.π., σ. 16. Κατ. Χατζήνικη, σ.π., σ. 180.

¹⁴ Α. Καραντώνη, «Ηλίας Βενέζης», δ.π.

¹⁵ Α. Θρύλου, «Τα βιβλία: Διηγήματα και αφηγήματα», *Αγγλοελληνική Επιθεώρηση*, τ. Α', εκδ. Α. G. I. S., σσ. 25-26.

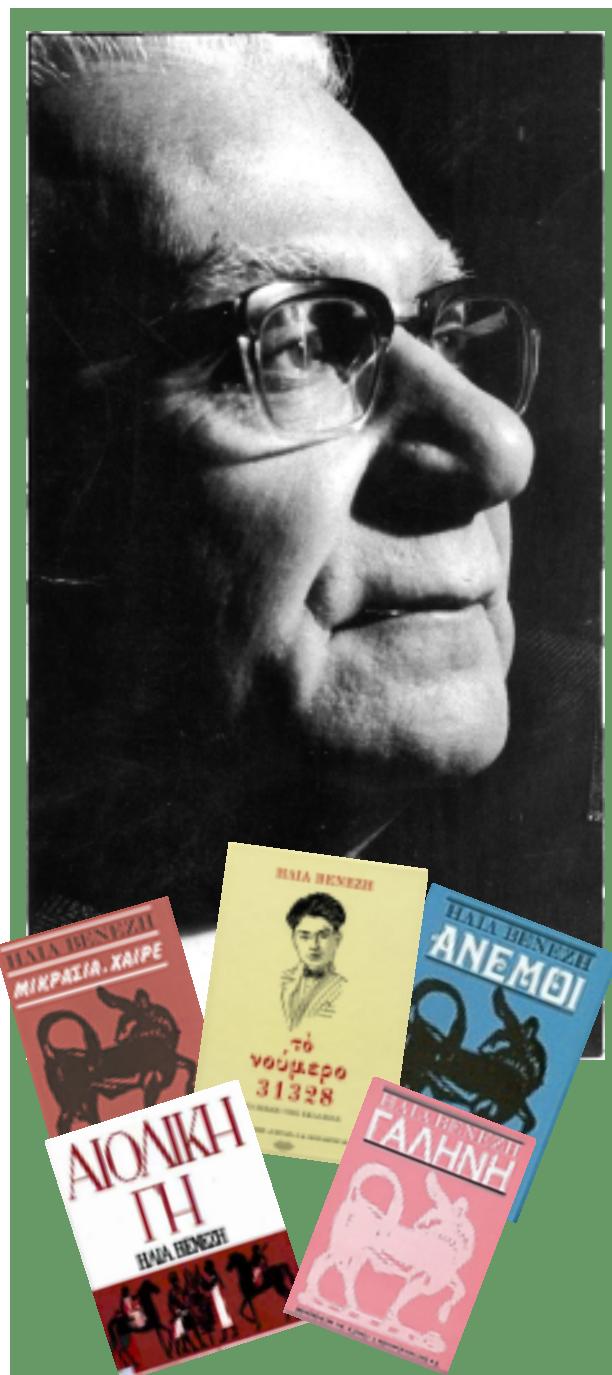
συνθήκες της αιχμαλωσίας και τονώνει το ηθικό των συντρόφων του, αντλώντας δύναμη από την πεποίθησή του ότι η γυναίκα και τα τρία παιδιά του κατόρθωσαν να επιζήσουν και να περάσουν στην Ελλάδα. Ο αναγνώστης όμως γνωρίζει ότι η οικογένεια του ήρωα έχει σκοτωθεί. Η πλάνη του τον οδηγεί επίσης να επιδιώκει να αποσπάσει την υπόσχεση όσων απελευθερώνονται νωρίτερα ότι θα επισκεφτούν τους δικούς του για να τους μεταφέρουν νέα του, χωρίς ωστόσο να αναφερθούν στις δυσκολίες διαίωσής του, για να μην τους λυπήσουν. Η τραγική ειρωνεία αναφορικά με το συγκεκριμένο πρόσωπο κορυφώνεται, καθώς εκείνος φαντάζεται, επιστρέφοντας στην Ελλάδα, την έκπληξη των αγαπημένων του όταν θα εμφανιστεί απροειδοποιώς.

Ως θύμα τραγικής ειρωνείας παρουσιάζεται επίσης η θεία Μαρία, πρωίδα του μυθιστορήματος Γαλήνη, καθώς παραμένει αισιόδοξη για την επιστροφή του γιου της από την ανατολή, επειδή οι γύρω της επιλέγουν να της αποκρύψουν ότι έχει σκοτωθεί. Έχει προηγηθεί στο έργο η σκηνή της άφιξης των αιχμαλώτων στο συνοικισμό, την οποία παρακολουθούμε μέσα από την οπτική των προσφύγων κατοίκων του. Ενώ οι περισσότεροι περιμένουν δικούς τους, παρακολουθούμε να επιστρέψει ένα μόνον πρόσωπο, το οποίο αδυνατούν αρχικά να αναγνωρίσουν εξαιτίας της απόστασης:

*Ενας μονάχος, άνθρωπος πρόβαλε στο μονοπάτι.
Είχε σκεπασμένο με τσουβάλια το κορμί του, το μούτρο του ήταν κίτρινο, ήταν ολομόναχος, καταπόδι του τρέχαν τα σκυλιά και τον γαύγιζαν. Κι από πίσω του ήταν λόφοι.
Σκιά θανάτου σκέπασε μονομιάς τους Φωκιανούς (σ. 125).*

Εκτός της τραγικής ειρωνείας και της κοινής οπτικής μας με αυτήν των ηρώων, η αγωνία του θαγάτου αποδίδεται συχνά στο έργο του Βενέζη με την αδιάκοπη δημιουργία προσδοκιών στον αναγνώστη αναφορικά με το χαμό κάποιου αφηγηματικού προσώπου. Παρακολουθούμε, για παράδειγμα, τον Αντρέα να αγωνιά εντόνα για τη ζωή της αγαπημένης του Άννας, όταν η κοπέλα του διηγήθηκε το όνειρο που είδε την περασμένη νύχτα, καθώς του θυμίζει το όνειρο του φίλου του την ημέρα που τον σκότωσαν. Οι απεγνωσμένες προσπάθειες του νέου να πείσει την κοπέλα να μην απομακρυνθεί από τους δικούς της, όπως προγραμμάτιζε για εκείνη την ημέρα, μαρτυρούν τη βεβαιότητά του για κάποια δυσάρεστη εξέλιξη, ενισχύοντας σημαντικά τις σχετικές αναγνωστικές προσδοκίες (σ. 127).

Στο έργο του Βενέζη πέρα από τα συναισθήματα που συνδέονται με το θάνατο, ιδιαίτερα μας απασχολούν επίσης και όσα οι ήρωες αναπτύσσουν για τους συνανθρώπους τους είτε αυτά καθορίζονται από την εθνική ταυτότητα και τους κοινωνικούς ρόλους τους είτε τα υπερβαίνουν. Στο δίηγμα «Το Λιος» της συλλογής Αιγαίο, Τούρκοι συλλαμβάνουν ένα νέο ανάπτυχο ψαρά σε απαγορευμένη για τους Έλληνες περιοχή, αλλά τελικά του επιτρέπουν να επιστρέψει με τη βάρκα του στο νησί του. Ο νεαρός που έως τότε μισούσε θανάσιμα όλους τους Τούρκους, επειδή κάποιοι από αυτούς είχαν προκαλέσει στο παρελθόν την αναπτηρία του, ύστερα από τη μεγαλοψυχία τους στο πρόσφατο επεισόδιο αλλάζει ριζικά στάση απέναντι τους. Η διαφοροποίηση των συναισθήμάτων του προκύπτει από την πρόθεσή του να χτυπήσει στο κομμένο χέρι του τατουάζ, καθώς η παράσταση που επέλεξε συνδεόταν άμεσα με όσα συνέβησαν στο Λιος (σ. 34). Επίσης, στο δίηγμα της συλλογής Όρα Πολέμου με τίτλο «Άνθρωποι στο Σαρωνικό» ένας πατέρας κυριεύεται από τυφλό μίσος για τους Ιταλούς, όταν κατά τη διάρκεια της Κατοχής κάποιοι από αυτούς γίνονται αιτία να σκοτώθει η κόρη του. Έτσι, ο ήρωας εμφανίζεται σε κάπιοι σημείο διατεθειμένος να σκοτώσει έναν Ιταλό στρατιώτη που απολάμβανε αμέριμνος τη φυσική ομορφιά ενώ σε άλλη περίπτωση δεν ανταποκρίνεται στις απελπισμένες κραυγές κάποιου ναυαγού που υποθέτει ότι είναι ιταλικής καταγωγής. Στη συνέχεια προσπαθεί μανιωδώς να απομακρύνει το πτώμα Ιταλού ναυαγού που το κύμα έχει φέρει σε ακτή του νησιού του. Η απελευθέρωση του ήρωα από το εθνικό μίσος πραγματοποιείται σταδιακά, για να ολοκληρωθεί με την οργισμένη αντίδρασή του στην κακομεταχείριση του κρανίου Ιταλού στρατιώτη από Έλληνες εκδρομείς μετά το τέλος του πολέμου.

To 2013 έκλεισαν σαράντα χρόνια από το θάνατο του Ηλία Βενέζη. Από τότε "η κυκλοφορία των βιβλίων του στην Ελλάδα ακολούθησε μια εντυπωσιακή πορεία, που συνεχίζεται αδιάλειπτα", γεγονός που επειχειρεί να ερμηνεύσει αυτό το άρθρο.

Η κυριαρχία της αλληλεγγύης και του ανθρωπισμού στο έργο του Βενέζη επισημαίνεται πολύ συχνά στη βιβλιογραφία. Συγκεκριμένα ο Κορδάτος διακρίνει στις σελίδες του «Νούμερου» ειδικότερα, δάχυτο ανθρωπισμού τόσο σε Τούρκους όσο και σε Ρωμαίους αιχμαλώτους¹⁶. Ο Μ. Γ. Μερακλής διαπιστώνει για το ίδιο έργο πως δεν υπάρχουν Τούρκοι και Έλληνες, καταπιεστές και θύματα παρά μονάχα «ψυχές που κρατούν όρθιο το αίτημα της ανθρωπινής αγάπης»¹⁷. Ο Παπατσώνης διατυπώνει σχετικά το συμπέρασμα πως η συμφορά είναι μάστιγα των ανθρώπων και όχι των Ελλήνων¹⁸. Καθώς εδώ ο οίκος εκφράζεται και για τους βασανιζόμενους και για τους βασανιστές¹⁹, το βιβλίο καθίσταται «αντιπολεμικό»²⁰ και η ανθρωπολογία και χαρακτηρολογία που παρουσιάζεται από το συγγραφέα «διεθνή» ή «υπερθερμική»²¹.

Συνεχίζουμε ως προς τα συναισθήματα των ηρώων που μας υποβάλλονται, με μερικές χαρακτηριστικές περιπτώσεις από το μυθιστόρημα «Αιολική Γη», όπου κυριαρχεί η παιδική αθωότητα. Η είδηση που μετέφερε στη μικρή Άρτεμη ο αδερφός της Πέτρος ότι ο κυνηγός με τον οποίο εκείνη είναι ερωτευμένη βρισκόταν στο δάσος παρέα με την όμορφη Σκωτσέζα, τη Ντόρις, προκαλεί αμηχανία και αναστάτωση στο κορίτσι, όπως αριστοτεχνικά υποδηλώνεται στο ακόλουθο απόσπασμα:

Τα δάχτυλα της Άρτεμης χαλαρώνουν, ανοίγουν.
Το αιχμαλωτισμένο τζιτζίκι κάνει με τη μια φτερούγα που
Του μένει μεγάλο αγώνα να πετάξει, δεν μπορεί, σέρνεται
Στη γη, φεύγει (σ. 179-180).

Άλλα και στην ικεσία που η Άρτεμη απευθύνει στον παππού της, για να κρατήσουν στο σπίτι τους το αρκουδάκι που τη σέστειλε η Ντόρις, μετά το θάνατο του κυνηγού την ημέρα εκείνη που ο τελευταίος σκότωσε τη μαύρη αρκούδα για να χαρίσει το ζωάκι στη γυναίκα, αντιλαμβανόμαστε το μέγεθος του έρωτα της μικρής πρωΐδας, που ξεπερνά την πικρία της για την προτίμηση του νέου στην κοπέλα (σ. 246). Όσο για τον Πέτρο, διακρίνουμε αρχικά το ερωτικό του συναισθήμα για τη Ντόρις στο ξαφνικό ενδιαφέρον του για το κυνήγι, που συνιστά την αγαπημένη της δραστηριότητα

(σσ. 185-186).

Ας στραφούμε για άλλη μια φορά στη βιβλιογραφία για το έργο του Βενέζη, προκειμένου να εντοπίσουμε αναφορές στο στοιχείο της υποβολής, το οποίο έχει ως αποτέλεσμα την εμπλοκή μας στον ψυχισμό των λογοτεχνικών προσώπων. Ο Χατζήνης αναγνωρίζει την υποβολή ως τον κυριότερο δρόμο μέσα από τον οποίο ο συγγραφέας μας πραγματοποιεί τις προθέσεις του²² και ο Τ. Αθανασιάδης διευκρινίζει επίσης ότι ο Βενέζης δεν υπογραμμίζει αλλά υποβάλλει²³.

Αξιοσημένη ωστόσο θα κρίναμε και την ποσοτική υπεροχή των αφηγηματικών σημείων στα οποία ο Βενέζης υποβάλλει τα συναισθήματα των ηρώων του. Ενδεικτικά αναφέρουμε ότι ο έρωτας που αισθάνονται στην «Αιολική Γη» Άρτεμη και Πέτρος για τον κυνηγό και τη Ντόρις αντίστοιχα, λανθάνει σε εννέα αφηγηματικά σημεία σε μια ενότητα έκτασης τεσσάρων σελίδων (σσ. 179-182). Στο «Νούμερο 31328» αντιλαμβανόμαστε την ψυχική ανάταση που προσφέρουν στους αιχμαλώτους οι κρυφοί νυχτερινοί τους περίπατοι, σε δέκα τουλάχιστον υποδηλωτικές αναφορές (σσ. 173-175). Στο μυθιστόρημα «Ωκεανός» η αίσθηση της μοναξίας που διακατέχει τους ήρωες καθώς ταξιδεύουν στον Ατλαντικό, αποδίδεται μέσα από δώδεκα διαφορετικές ενδείξεις (σσ. 173-174, 193, 209). Τέλος, η πληγωμένη αξιοπρέπεια του Μανόλη Λέκα, όταν αναγκάζεται να υποκύψει στον εκβιασμό κάποιου Τούρκου αξιωματούχου, προκειμένου ο τελευταίος να απαλλάξει το γιο του από τη στράτευση, λανθάνει στην επιθετική συμπεριφορά που εκδηλώνει ο ήρωας προς ποικίλους στόχους σε εφτά αφηγηματικά σημεία σε δύο μόλις σελίδες ('Ανεμοί, σσ. 33-34).

Ανακεφαλαίωντας, θα τονίζαμε ότι η εστίαση του αναγνωστικού ενδιαφέροντος στον εσωτερικό κόσμο των λογοτεχνικών προσώπων του Βενέζη, που κυριαρχείται από την απειλή του θανάτου ή επικεντρώνεται στις ανθρώπινες σχέσεις, επιτυγχάνεται με ποικίλες τεχνικές οι οποίες δημιουργούν την υποβολή. Ο συγκεκριμένος αφηγηματικός προσανατολισμός καθιστά τα έργα του εξαιρετικά επίκαιρα, καθώς επιτρέπει την ταύτιση του σύγχρονου αναγνώστη με τους ήρωές του.

¹⁶ Γ. Κορδάτος, Ιστορία της Νεοελληνικής Λογοτεχνίας, τ. 2, εκδ. Επικαιρότητα, Αθήνα, 1983, σ. 741.

¹⁷ Μ. Γ. Μερακλή, Προσεγγίσεις στην Ελληνική Πεζογραφία (Ο Αστικός Χώρος), εκδ. Καστανιώτη, Αθήνα, 1986, σ. 79.

¹⁸ Τ. Κ. Παπατσώνης, «Οάσεις της κολάσεως», Τετράδια Ευθύνης 6, ό.π., σ. 61.

¹⁹ Γ. Χατζήνη, «Τοποθέτηση του Ηλία Βενέζη», Νέα Εστία, Χριστούγεννα '74, ό.π., σ. 85.

²⁰ Γ. Κορδάτος, ό.π.

²¹ Μ. Γ. Μερακλή, ό.π., σ. 78.

²² Γ. Χατζήνη, Ελληνικά Κείμενα, ό.π., σσ. 130, 134-135.

²³ Τ. Αθανασιάδη, ό.π., σσ. 267-268.

«Αναρχικοί», Αναρχία, Αν-αρχία, Αρχές κ.ά.

Γινόταν από αρκετό καιρό είχα γράψει ένα κείμενο, που ανάρτησα στο ιστολόγιό μου, με θέμα και τίτλο «Πνευματικό άνθρωποι» [http://seagull-stefanos.blogspot.com/2008/01/blog-post_10.html]. Έγραφα, μεταξύ άλλων, τότε, και ότι «μούφα» - «γιαλατζί» - «μαϊμούδες» άνθρωποι πνευματικοί, οι περισσότεροι από δαύτους...». Και συνέχιζα: «Μα, ευτυχώς, «άλλος, έχει το όνομα και άλλος έχει την χάρο!... Οι φωνές διαμαρτυρίας και αντίδρασης ακούγονται από εκεί που δεν το περιμένεις. Κι αυτό είναι ελπιδοφόρο!... Η δράση, η επανάσταση [των συνειδήσεων... της αρετής... του πνεύματος...] μπορεί κι αυτή να έρθει από το μη αναμενόμενο... Απ' τα παιδιά κι απ' τους «τρελούς» αυτού του κόσμου... Κι από τους «αναρχικούς» του «περιθώριου»... [που... ποιοι τους έβαλαν στο περιθώριο; Αυτοί που είχαν, τάχατες, «αρχές»... για να τους βαφτίσουνε συλλήβδην και να τους αποκαλούν «αν-αρχικούς»;...]»

Σήμερα συνεχίζω...

Ποιοι είναι ή μάλλον τι είναι, δηλαδή ποιους χαρακτηρίζουμε «αναρχικούς»; Άυτούς που δεν έχουν Αρχές ή αυτούς που δεν ανέχονται αρχηγούς και «αρχές» (με την έννοια της εξουσίας);...

Μα, από την άλλη... μήπως άραγε δεν είναι μόνον αυτοί αναρχικοί, αλλά και πολλοί από εμάς, τους «σωστούς»;...

Ας μη γελιόμαστε. Ας μην υποκρινόμαστε κι ας μην έχουμε αυταπάτες: Ελάχιστοι από εμάς [και αναφέρομαι μάλλον σε εμάς τους Έλληνες...] ανεχόμαστε αρχηγούς ή «κάποιον άλλον πάνω από το κεφάλι μας»... Εμείς τα ξέρουμε όλα!... [Ας όψεται και ο εγωισμός μας που αφήνεται ανεξέλεγκτος και θεριεύει...] Λες και «γεννηθήκαμε μαθημενοί», δεν δεχόμαστε συμβουλές και κριτική... Θέλουμε να γίνουμε ή να «περιοίμαστε» όλοι για αρχηγούς... [...]π' αυτό και στην Ελλάδα ανθει... το «φρούτο» της «προεδρίας»... και πάρα πολλοί από εμάς είμαστε, κάπου, «πρόεδροι...】. Πουθενά δεν θ' ακούσεις τόσο συχνά το «να γινόμουν εγώ Πρωθυπουργός» [ή... άντε... Υπουργός, Αρχιεπίσκοπος, Δεσπότης, Νομάρχης, Δήμαρχος... Προεδρος τέλος πάντων...]. Φράση που μάλλον υποκρύπτει την αίσθηση ότι οι από πάνω (μας) δεν έχουν τις ικανότητες τις δικές μας και,

συνεπώς, δεν είναι άξιοι να είναι «αρχές» ή «αρχηγοί» και, σε κάθε περίπτωση, δεν είναι άξιοι και ικανοί να άρχουν, να οδηγούν και να εξουσιάζουν εμάς... [: «Ξέρεις ποιος είμαι εγώ;»!...]

«Του Έλληνα ο τράχηλος ζυγόν δεν υπομένει» κομπάζουμε ψωφοπερήφανα, εννοώντας όχι αυτό που θα έπρεπε μόνο να εννοούμε, αλλά κάθε τι που μας επιβάλλεται έξω από τον εαυτό μας, δηλαδή ακόμα και τους νόμιμα και δημοκρατικά εκλεγμένους και [αυτό είναι, δυστυχώς, το πιο λυπηρό...] ακόμα και τον νόμο!...

Νομίζω πως δεν θα βρει κανείς άλλο λαό τόσο άναρχο όσο τον δικό μας... [Τουλάχιστον από αυτούς που θέλουν να χαρακτηρίζονται και να λογίζονται ως «πολιτισμένοι»... Και όχι «τριτοκοσμικοί»...] Το βλέπεις παντού: Στις ουρές, στην οδήγηση, στα φανάρια και στα σήματα της τροχαίας, στο «ξέρεις ποιος είμαι εγώ, ρε;», στην αναζήτηση ευκαιριών να αποδείξουμε την «μαγκιά» μας... ή να παραβιάσουμε τον νόμο [πάντα χωρίς να μας πιάσουν...]

Ειδικά δύο πεδία - τομείς είναι χαρακτηριστικά και αποδεικτικά του πόσο αναρχικοί είμαστε: Οι άναρχα κτισμένες πόλεις μας [και, φυσικά, το συνεχιζόμενο φαινόμενο των αυθαιρέτων που αποτελεί, μάλλον, παγκόσμια πρωτοτυπία...] και ο άναρχος τρόπος που κινούμαστε και οδηγούμε και παρακάρουμε... [.διότι, απ' ότι ξέρω, στις πολιτισμένες κοινωνίες δεν νοείται πως και ο πιο σπουδαίος θα μπορούσε να υπερβαίνει το όριο ταχύτητας ή να αφήνει το αυτοκίνητό του όπου θελησει, χωρίς να υποστεί τις εννομες συνέπειες των πράξεών του...]

Υπάρχουν, βέβαια, και κάποιοι άλλοι: Οι «ψυχλά ιστάμενοι», στους οποίους θέλω να αναφερθώ. Αυτοί που είναι ουσιαστικά οι «αρχές» [Και μη μου πεις πως «αρχές» θα πρέπει να θεωρήσουμε μόνο τους ανθρώπους της πολιτικής και διοικητικής εξουσίας. Διότι και οι πολύ πλουσιοί, οι επιχειρηματίες, οι μεγαλοσχήμονες, «αρχές» είναι και αυτοί...] Αυτοί, που λες, υποτίθεται πώς σέβονται και υπολόγιπονται το σύστημα και όλη την έννομη τάξη. Ναι μεν, αλλά... μέχρι αυτή να έρθει σε σύγκρουση με τα συμφέροντά τους... Μόνο που αυτοί συνήθως δεν έχουν προβλήματα ανυπέρβλητα με τον νόμο. Όχι μονάχα γιατί, όπως λέγεται, «το δίχτυ του νόμου, όπως και ο ιστός της αράχνης, πιάνει μόνο τα μικρά έντομα», μα και διότι αυτοί, οι μεγάλοι και ισχυροί, έχουν τη δυνατότητα ακόμα και ν' αλλάξουν τον νόμο, αντίθετα και προς το φυσικό δίκαιο και την ηθική... Αυτοί, λοιπόν, δεν είναι, άραγε, αν-αρχικοί και τρομοκράτες;...]

Συνήθως λέμε αναρχικούς αυτούς που δεν συμβαδίζουν μαζί μας... που δεν συμπορεύονται με τις «αρχές» του συνόλου και της μάζας...

Αλήθεια, σκεψήτηκαμε ποτέ ποιες είναι αυτές οι «αρχές» της κοινωνίας μας της συγχρονής, αυτές που «κονταροχτυπούν» οι αναρχικοί, κι εμείς ταχθήκαμε σε υπεράσπισή τους, θέτοντας ανθρώπους στο «περιθώριο» της κοινωνίας;...

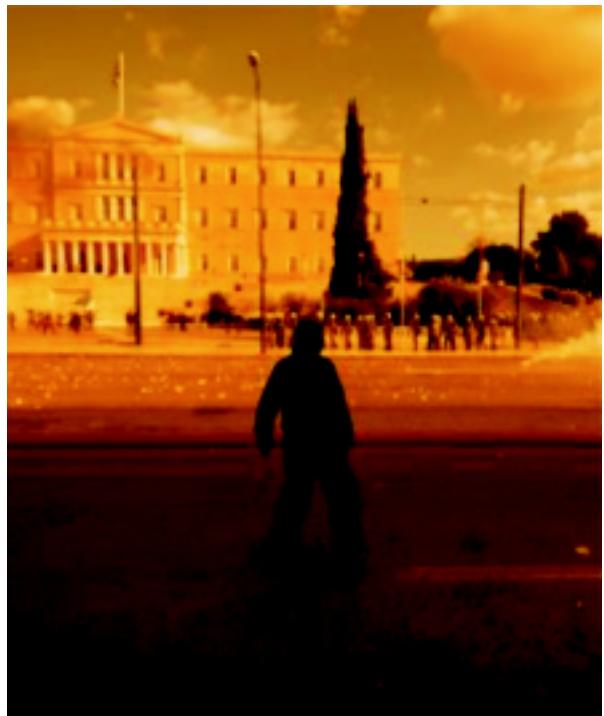
Πρώτη μας «αρχή», θαρρώ, η ιδιοκτησία. Μεγάλο θέμα... μη το πιάσω τώρα...

Δεύτερη «αρχή», σχεδόν ισάξια με την πρώτη, ο καταναλωτισμός ο ελεύθερος, ο άκρατος...

...και το κυνήγι του κέρδους, θα προσθέσω...

...Άσε... δεν οδηγεί πουθενά... δεν βγάζω άκρη... δεν νομίζω πως αξίζουν καν και να τις αναφέρω... Τις «αρχες μας» εννοώ!...

...Οσο για τις αρχές [ή μήπως «αν-αρχές» θα πρέπει να τις πώ;...] των αναρχικών: Φοβούμαι ότι συχνά δεν πρόκειται για αρχές, υπό την έννοια ότι δεν υπάρχει συνέπεια τόσο μεταξύ τους, όσο και με τις ενέργειες [στο θέμα θα επανέλθω, ίσως, εν καιρώ...], αλλά απλά συνθήματα, που, πάντως, ομολογούμενως έχουν

τόσο νόμα και τόσα πολλά που μπορούν να μας διδάξουν. Ενδεικτικά και μόνο αντιγράφω κάποια απ' αυτά:

- «Εγχρωμη Τι-Βι, ασπρόμαυρη ζωή»...
- «Κλείστε τις τηλεοράσεις, ανοίξτε τα μάτια σας»...
- «τηλεόραση είναι μαγική: Μετατρέπει τα «μηδενικά» σε «νούμερα»»...
- «Ο πολιτισμός μας δεν εξαφανίζεται, όταν διακόπτεται το ηλεκτρικό ρεύμα»...
- «Υπάρχει ζωή πριν τον θάνατο;»...
- «Αφού δεν αυτοκτονείς, τότε γιατί δεν ζείς;»...

[...Κι άλλα... Πολλά άλλα... Κάποια στιγμή θα συγκεντρώσω όλα αυτά τα τόσο αξιόλογα «μαθήματα φιλοσοφίας των τοίχων» και θα τα αναρτήσω στο ιστολόγιο (Αν θέλετε, μπορείτε να αρχίσετε να μου στέλνετε!...)]

Αυτά τα συνθήματα, συνθήματα των «αναρχικών», αν σταθούμε ελάχιστα και τα διαβάσουμε, το δίχως άλλο, πως έχουν πράγματι «Αρχές»!...

Υ.Γ.: Γράφοντας για αναρχικούς, σκέψηθηκα και τον «Αναρχο Θεό».

Κι αμέσως μετά θυμήθηκα μια εμπινευσμένη ομιλία, πριν από αρκετά χρόνια, με τίτλο «**Ορθοδοξία και Αναρχία**», του φωτισμένου παπα-Γοντικάκη, σ' ένα κατάμεστο αμφιθέατρο της Ιατρικής Σχολής (νομίζω). «**Ο Χριστός, η διδασκαλία του και το μήνυμά του ήταν, τόσο για την εποχή του, όσο και για την εποχή μας, εντελώς αναρχικά**, είχε πει μεταξύ άλλων, ενώπιον ενός κοινού κατάπληκτου αρχικά, ο παραπάνω ιερομόναχος. Αργότερα, όμως, όταν προς το τέλος της ομιλίας του είπε πως «**Οι ορθόδοξοι χριστιανοί θα έπρεπε να είναι αναρχικοί**», χειροκροτήθηκε θερμά τόσο από τους χριστιανούς όσο και από τους αναρχικούς ακροατές του...

● Σ.Γ.Λ.

ΠΗΓΗ: http://seagullstefanos.blogspot.gr/2008/05/blog-post_26.html